

Sygn. akt I Cgg 24/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2024 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

Przewodniczący – SSO Piotr Suchecki

Protokolant – Małgorzata Bycka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 lutego 2024 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa B. B. i E. B.

przeciwko (...) z siedzibą w B.

o naprawienie szkody

1. zasądza od pozwanej (...) w B. na rzecz powodów B. B. i E. B. solidarnie kwotę 411 946,23 zł (czterysta jedenaście tysięcy dziewięćset czterdzieści sześć złotych i 23/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwot:

- 342 379,57 (trzysta czterdzieści dwa tysiące trzysta siedemdziesiąt dziewięć 57/100) złotych od dnia 1 października 2022 r. do dnia 27 czerwca 2023 r.,

- 411 946,23 (czterysta jedenaście tysięcy dziewięćset czterdzieści sześć 23/100) złotych od dnia 28 czerwca 2023 r. do dnia zapłaty

2. w pozostałej części powództwo oddala;

3. zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia prawomocności wyroku tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. nakazuje pobrać od pozwanej (...)

w B. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Gliwicach) kwotę 21 384,76 zł (dwadzieścia jeden tysięcy trzysta osiemdziesiąt cztery złote 76/100).

SSO Piotr Suchecki

Sygn. akt I Cgg 24/22

UZASADNIENIE

W dniu 21 października 2020 r. E. B. i B. B. wnieśli pozew przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K., domagając się zasądzenia kwoty 80 000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa. Uzasadniając powództwo oświadczyli, że na skutek działalności zakładu górniczego pozwanej doszło do uszkodzenia składników budowlanych ich nieruchomości w postaci wychylenia bryły budynku od pionu, spękania murków oporowych, stopni schodowych, zarysowania i spękania tynków wewnątrz i na zewnątrz budynku oraz deformacji furtki ogrodzenia frontowego. Podali, że w marcu 2020 r. wystąpili do pozwanej o naprawienie szkody, co nie przyniosło efektu.

(...) Spółka Akcyjna w K. domagała się oddalenia powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczeń z uwagi na ujawnienie szkód przed październikiem 2015 r. Nadto zakwestionował związek przyczynowy między wskazywanymi szkodami, a działalnością górniczą.

W dniu 3 marca 2022 r. doszło do zawarcia umowy, na podstawie której (...) Spółka Akcyjna w K. dokonała nieodpłatnego zbycia zakładu górniczego, którego działalność miała wpływ na nieruchomości powodów, na rzecz (...) w B., na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu węgla kamiennego. Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2022 r. sąd zawiesił postępowanie i podjął je z udziałem (...) w B., jako następcą prawnym (...) SA w K.

(...) w B. oświadczyła o podtrzymaniu bez zmian stanowiska wyrażanego dotychczas przez (...) SA. (k.385) w stosunku do szkód, które powstały przed 2012 r., gdy obowiązywał trzyletni termin przedawnienia.

W reakcji na opinię biegłego z zakresu budownictwa powołanego w celu wyliczenia sposobu i kosztów naprawy powodowie w dniu 28 czerwca 2022 r. rozszerzyli powództwo do kwoty 342 379,57 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 80 000 zł z od dnia wniesienia pozwu do dnia niniejszej modyfikacji i od kwoty 342 379,57 zł od dnia następnego po modyfikacji. Wyjaśnili, że dochodzona obecnie kwota obejmuje wartość techniczną budynku - 341 364,88 zł oraz koszt naprawy furtki – 1 014,69 zł – zgodnie z niekwestionowanymi ustaleniami biegłego.

W odpowiedzi na rozszerzenie powództwa pozwana domagała się jego oddalenia podtrzymując dotychczasowe stanowisko, w tym zwłaszcza zarzut przedawnienia roszczenia oraz wskazała, że dalsze żądania powodów sformułowane zostały w oparciu o kwestionowaną opinię biegłego. Przy czym, po uzupełnieniu i sporządzeniu opinii aktualizacyjnej oświadczyła o niekwestionowaniu opinii. Zanegowała też datę żądanych należności odsetkowych (k. 428)

W dniu 27 czerwca 2023 r. powodowie kolejny raz dokonali rozszerzenia powództwa (k.552) do kwoty 411 946,23 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwot:

80 000 zł od dnia 21 października 2020 r. do dnia 28 czerwca 2022 r.,

342 379,57 zł od dnia 29 czerwca 2022 r. do dnia 27 czerwca 2023 r.,

411 946,23 zł od dnia 28 czerwca 2023 r. do dnia zapłaty

Zmianę powodowie uzasadnili koniecznością dostosowania wysokości żądanego odszkodowania, odpowiadającego wartości technicznej budynku, do wyliczeń wynikających z opinii zaktualizowanej przez biegłego.

W odpowiedzi na rozszerzenie powództwa pozwana domagała się jego oddalenia powołując się dotychczasowe stanowisko, a przede wszystkim kwestionowała datę żądanych należności odsetkowych (k. 580)

Stan faktyczny

Małżonkowie B. B. i E. B. od 2001 r. są właścicielami nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), dla której SR w Rudzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą nr (...).

wydruk KW nr (...) k. 6-11

Pismem z dnia 6 marca 2020 r. powodowie zwrócili się do (...) SA o naprawienie uszkodzeń w budynku mieszkalnym i furtce. Pismem z dnia 14 kwietnia 2020 (...) SA poinformowała o przyjęciu wniosku

wniosek o naprawę szkód – k. 12

pismo (...) SA – k. 13

Nieruchomość powodów zabudowana jest budynkiem mieszkalnym wybudowanym w latach 70-tych XX wieku. W rejonie tej nieruchomości zakład górniczy prowadził działalność eksploatacyjną w latach 1979-2000, wielokrotnie oddziałując negatywnie na budynek. Najbardziej szkodliwe wpływy, które spowodowały występujące obecnie uszkodzenia, były wynikiem eksploatacji prowadzonej w latach 1981-1983, 1986-1988, 1990-1993 i 2009-2013. Specyfiką oddziaływania prowadzonej eksploatacji na budynek powodów było, że podlegał on wpływom działalności prowadzonej z różnych kierunków. Co do zasady obiekt budowlany podlega wychyleniu w kierunku niecki osiadania, ale z uwagi na prowadzenie działalności skutkującej osiadaniem nieruchomości z różnych kierunków, to wychylenia budynku powodów mogły być kompensowane i przez to nie stwarzać odczuwalnego dyskomfortu dla użytkowników budynku. Od 15 stycznia 2014 r. teren w rejonie nieruchomości powodów jest uznany za górniczo uspokojony. Eksploatacja prowadzona po 2014 r. mogła mieć jednak wpływ na to, że budynek na nieruchomości powodów ulegał dalszemu wychyleniu, które stało się już zauważalne dla mieszkańców. Późniejsze wstrząsy górotworu, jakie występowały w latach 2016-2021 nie mogły już samoistnie spowodować nowych uszkodzeń budynku.

opinia biegłego z zakresu geologii i górnictwa J. P. (1) – k. 46-100 i 135-142 i ustne wyjaśnienia złożone na rozprawie w dniu 28 lutego 2024

Budynek mieszkalny powodów jest wychylony w stopniu mieszczącym się w przedziale uciążliwości średniej do dużej. Występują w nim liczne pęknięcia o średniej uciążliwości, nie przekraczające szerokości 5 mm. Są to uszkodzenia związane przyczynowo z działalnością górniczą pozwanej. Stopień wychylenia kwalifikuje budynek do rektyfikacji. Koszty takiej rektyfikacji wynosiłyby 460 897,02 zł. Wartość odtworzeniowa budynku wynosi według wskaźników cenotwórczych za III kwartał 2022 - 411 946,23 zł brutto. Naprawa furtki wyniosłaby według wskaźników cenotwórczych za III kwartał 2022 - 1203,03 zł brutto. Koszty rozbiórki budynku powodów wyniosłyby według wskaźników cenotwórczych za III kwartał 2022 - 68 032,18 zł. Stan techniczny budynku, w tym jego wychylenie, nie stwarza bezpośredniego zagrożenia dla użytkowników, ani dla budynku sąsiedniego i możliwe jest jego dalsze użytkowanie.

- opinia biegłego z zakresu budownictwa T. G. k. 182-362, 431-442, 482-527

Ustaień w zakresie stanu faktycznego przyjętego za podstawę przeprowadzonych rozważań sąd dokonał kierując się dyrektywami wynikającymi z art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. Wykorzystane przez sąd dokumenty nie były na żadnym etapie przedmiotem kwestionowania i mogły stanowić podstawę do dokonywania ustaień w oparciu o ich treść. Dla oceny czy i jaki zakład górniczy prowadził działalność górniczą, mogącą skutkować negatywnymi wpływami na nieruchomość stanowiącą obecnie własność powoda sąd wykorzystał opinię biegłego J. P. (1). Z opinii tej wynika też kiedy prowadzona była działalność i w jakich okresach miała wpływ na nieruchomość. W ustnych wyjaśnieniach na rozprawie w dniu 28 lutego 2024 r. biegły wyjaśnił szczegółowo mechanizm oddziaływania wpływów górniczych na nieruchomość powodów w zakresie skutkującym wychyleniem budynku i wyjaśnił złożony charakter procesu prowadzenia działalności eksploatacyjnej z różnych kierunków, co mogło mieć wpływ na moment zauważalnego dla mieszkańców wychylenia budynku. Po udzieleniu tych wyjaśnieni żadna ze stron nie zgłaszała zastrzeżeń do opinii tego biegłego. Przyczyny uszkodzeń składników nieruchomości i ustalenia optymalnego sposobu naprawy szkody, w tym ustalenia wartości odtworzeniowej uszkodzonych składników budowlanych na nieruchomości powodów kluczowe znaczenie miała opinia biegłego T. G., posiadającego specjalizację w zakresie budownictwa na terenach górniczych. Jego opinia, po aktualizacji dokonanej w oparciu o dane na temat wskaźników cenotwórczych, wobec zawartych w niej jasnych i logicznych, a przede wszystkim stanowczych wniosków, wyprowadzonych z analizy całokształtu okoliczności sprawy zasługiwała na pełną aprobatę. W opinii tej nie sposób doszukać się jakichkolwiek nieścisłości, jest ona wynikiem wnikliwego przeanalizowania danych i pomiarów zebranych w czasie osobistych oględzin nieruchomości oraz niepodważalnego doświadczenia zawodowego biegłego, która od wielu lat specjalizuje się w swojej dziedzinie. Ustalenia wynikające z tej opinii, wobec braku zastrzeżeń stron zyskały status niespornych. Zeznania powodów potwierdziły, w sposób spójny z ustaleniami biegłego J. P., na czym polegały uszkodzenia nieruchomości i kiedy stały się one zauważalne dla powodów.

Sąd zważył

W niniejszej sprawie sama zasada odpowiedzialności pozwanej powinna mieć charakter niesporny. Źródłem odpowiedzialności pozwanej jest bowiem prowadzenie eksploatacji górniczej przez należący do niej zakład górniczy, skutkującej uszkodzeniem składników budowlanych na nieruchomości powodów. Wpływ działalności górniczej na nieruchomość powodów, zakres uszkodzeń i związek przyczynowy między tymi uszkodzeniami i występującymi uszkodzeniami wynika z niespornych ustaleń poczynionych przez biegłych. Pierwotny zarzut o braku związku przyczynowego pomiędzy uszkodzeniami nieruchomości, a działalnością eksploatacyjną okazał się tym samym nieuzasadniony. Podstawę odpowiedzialności pozwanej stanowi zatem art. 146 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze /t.jedn. Dz.U. 2023 poz. 633/. A to, w świetle art. 144 ust. 1 powołanej ustawy (dalej – upgg) uprawnia powodów do żądania naprawienia wyrządzonej im szkody.

Niekwestionowany charakter ma okoliczność, że zakres uszkodzeń składników budowlanych nieruchomości powodów świadczy o braku ekonomicznej racjonalności naprawy budynku. Likwidacja szkody polega w tym przypadku na prawie powodów do żądania wypłaty wartości odtworzeniowej budynku mieszkalnego (411 946,23 zł brutto) i wartość naprawy furtki (1203,03 zł brutto), które to koszty ustalone zostały w opinii biegłego z zakresu budownictwa. Podkreślić należy, iż wyliczenia biegłego ostatecznie zyskały status niespornych. Powodowie ostatecznie rozszerzyli powództwo do łącznej kwoty 411 946,23 zł, dlatego wydając wyrok sąd nie mógł orzec ponad ich żądanie.

Do rozważania pozostał zarzut przedawnienia roszczenia powodów. Szkody pochodzenia górniczego przedawniają się z upływem 5 lat od dowiedzenia się o szkodzie (art. 149 upgg). Z wyjaśnień udzielonych przez biegłego z zakresu geologii i górnictwa wynika, że mechanizm osiadania terenu w rejonie budynku powodów był złożony. Z uwagi na różne kierunki prowadzonej eksploatacji, wpływy wynikające z osiadania terenu mogły się okresowo niwelować, przez co wiarygodną jest relacja powodów, o zauważeniu przez nich procesu wychylania budynku dopiero ok. 2016 roku. Biegły wyjaśnił, że taki proces mógł mieć w tym okresie miejsce i na rozprawie wyjaśnił okoliczności, które mogły to uzasadniać. Brak jest zatem podstaw, aby negować twierdzenia powodów, zgodne z wnioskiem jaki złożyli do przedsiębiorcy górniczego w sprawie likwidacji szkód. Tym samym roszczenie zgłoszone pozwie wniesionym w dniu 21 października 2020 r. nie mogło zostać uznane za przedawnione.

O należnych powodom ustawowych odsetkach za opóźnienie sąd rozstrzygnął na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Odsetki przyznane zostały od momentu sporządzenia pierwotnej opinii ustalającej aktualną wartość odszkodowania, a od kwoty rozszerzonego powództwa od daty wskazanej przez powodów, przypadającej po dacie wyceny wartości szkody. Rolą odsetek w tym przypadku jest utrzymanie wartości świadczenia w czasie, zatem nie było podstaw do ich zasądzenia za okres poprzedzający datę aktualnej wyceny szkody w opinii. W judykaturze powszechnie przyjmuje się, że zwaloryzowanie dochodzonego świadczenia w toku procesu, czyni niezasadnym roszczenie o odsetki za okres poprzedzający waloryzację, albowiem pozwana nie mogła być w zwolece w spełnieniu zwaloryzowanego świadczenia w okresie poprzedzającym waloryzację. Stąd powództwo o odsetki za okres wcześniejszy sąd oddalił.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania pomiędzy stronami znajduje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 100 k.p.c., odwołujących się do zasad kosztów celowych i odpowiedzialności za wynik postępowania. Powodowie wygrała spór co do zasady, a co do wysokości praktycznie w całości (za wyjątkiem części należności ubocznych). To uzasadnia obciążenie pozwanej obowiązkiem zwrotu powodom całości poniesionych kosztów, które sprowadzały się do wynagrodzenia pełnomocnika w stawce minimalnej 10 800 zł.

O należnych Skarbowi Państwa kosztach w łącznym wymiarze **21 384,76 zł**, wynikających z obowiązku pokrycia tymczasowo skredytowanych wydatków na poczet opłaty sądowej obliczonej od ostatecznej wartości przedmiotu sporu (**20 598 zł**) oraz na opinie biegłych w zakresie, w jakim nie znalazły one pokrycia w uiszczonych przez pozwaną zaliczkach (w łącznym wymiarze 11 829,33 zł, które w całości spożytkowano na pokrycie części wynagrodzeń biegłych) - tj. **323,90 zł** wydatkowane ze środków SP – k. 162 i **462, 86 zł** wydatkowane ze środków SP – k. 444, sąd rozstrzygnął na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1144) i nakazał ich pobranie od pozwanej Spółki.

SSO Piotr Suchecki

.